

KS. JAN SZLAGA

UDZIAŁ SEKCJI BIBLISTÓW POLSKICH W KONGRESIE TEOLOGÓW
(Kraków, 14-16 września 1976 r.)

Doroczny, cztertnasty z kolei, zjazd Sekcji Biblistów Polskich z udziałem 94 reprezentantów wszystkich ośrodków teologicznych w Polsce odbył się w Krakowie 14 i 15 IX 1976 r. w ramach Kongresu Teologów, który obradował nad problemem teologii jako nauki o Bogu. Dwaj bibliści wygłosili referaty na posiedzeniach plenarnych Kongresu — ks. dr hab. J. Chmiel (WSD, Kraków) o hermeneutycznym aspekcie teologii biblijnej, a ks. doc. dr J. Kudasiewicz (KUL, Lublin) o biblijnych podstawach teologii. Tematyka dwóch posiedzeń sekcyjnych, kontynuujących myśl przewodnią Kongresu, miała na celu ukazanie kwestii szczegółowych związanych z ideą Boga w poszczególnych księgach biblijnych. Doskonałym wprowadzeniem w tę problematykę był referat ks. prof. dr S. Grzybka (ATK, Warszawa) pt. *Obraz Boga w Starym Testamencie*; autor przedstawił bogactwo starotestamentowych ujęć idei Boga oraz doskonalenie się języka teologicznego hagiografów w kierunku coraz pełniejszego jej ukazania. Analogiczną kwestię w odniesieniu do biblijnych koncepcji Ducha Świętego przedstawił prof. dr A. Jankowski OSB (Tyniec) w referacie pt. *Od Ducha Jahwe do Ducha Parakleta. Proces tworzenia się pneumatologii biblijnej*. Tematy komunikatów na posiedzeniach sekcyjnych dotyczyły idei Boga w Psalmach (ks. prof. dr S. Lach, E. Ehrlich OSU), w Księgach Kronik (ks. doc. dr hab. J. Lach), w Księdze Syracha (dr S. Stańczyk CSSR) oraz Ewangelii św. Jana (ks. prof. dr F. Gryglewicz).

Podczas drugiego posiedzenia sekcyjnego wybrano nowe prezydium Sekcji Biblistów Polskich w składzie: przewodniczący — prof. dr H. Langhammer OFM (KUL, Lublin), członkowie — ks. prof. dr J. Stępień (ATK, Warszawa), ks. prof. dr S. Grzybek, o prof. dr A. Jankowski, ks. dr hab. M. Peter (WSD, Poznań). Nowo wybrane prezydium wyraziło uznanie i podziękowanie za wszelkie prace organizacyjne dotychczasowemu przewodniczącemu Sekcji Biblistów Polskich, ks. prof. dr Stanisławowi Łachowi, który z dniem 1 X 1976 r. zakończył czynną pracę dydaktyczną na KUL i zrezygnował z dalszego pełnienia funkcji w Sekcji.

Studia gnesnensia. T. 1. Gniezno 1975 ss. 388.

Wyd. Archiwum Archidiecezjalne w Gnieźnie.

Po wieloletniej przerwie ukazał się kolejny tom *Studia Gnesnensia* (= SG), wydawnictwa zainaugurowanego w 1930 r. rozprawą śp. bpa Kazimierza J. Kowalskiego, który aż do wybuchu II wojny światowej kierował jego pracami redakcyjnymi. Jakkolwiek jednak obecne SG są kontynuacją serii przedwojennej, wydano je jako tom 1 zapewne dlatego, że zmienił się profil serii, która podobnie jak inne serie diecezjalne zamierza w każdym tomie prezentować nie rozprawy monograficzne, lecz artykuły, przyczynki, komunikaty i sprawozdania wielu profesorów swego regionu.

Omawiany tom zawiera rozprawy gnieźnieńskich profesorów teologii, filozofii, prawa kanonicznego i nauk pomocniczych teologii. Recenzenta biblijnego zeszytu RTK interesuje jednak przede wszystkim część SG zawierająca dokumentację XI Kongresu Biblistów Polskich w Wągrowcu (26-28 V 1973), opracowaną i zredagowaną przez ks. Felicjana Kłoneckiego, profesora Metropolitalnego Seminarium Duchownego w Gnieźnie. O Kongresie ukazały się już wcześniej sprawozdania w „Ateneum Kapłańskim” (T. Hanelt. *III Kongres Biblistów Polskich*. AK 65:1973 t. 88 s. 155-159; w tytule błędnie

podano III Kongres zamiast XI Kongres) oraz w „Ruchu Biblijnym i Liturgicznym” (T. Jelonek *Kongres Bibliistów Polskich w Wągrowcu 26-28 maja 1973 r.* RBL 26:1973 s. 319-321), dobrze jednak, że redaktor przed prezentacją materiałów zamieścił krótki przegląd przebiegu XI Kongresu, na którym dominowała sprawa osoby ks. Jakuba Wujka z Wągrowca i jego przekładu Biblii na język polski. Relacja w SG o XI Kongresie jeszcze raz przypomina uroczysty moment odsłonięcia nowego pomnika ku czci polskiego Hieronima w jego rodzinnej parafii, w Wągrowcu.

Zjazd gnieźnieńsko-wągrowiecki, poświęcony zasadniczo jednemu tematowi — osobie i dziełu ks. Wujka — stanowił okazję uczczenia wielkiego Polaka, głębokiego teologa i pioniera polskiej bibliistyki oraz przypomnienia jego trwałego wkładu do narodowej i religijnej kultury polskiej. Tematy poświęcone ks. Wujkowi świadczą o tym, że organizatorzy zadbali o możliwie najpełniejsze ukazanie jego sylwetki naukowej i roli, jaką odegrał w historii egzegezy polskiej.

Prócz referatów i komunikatów poświęconych zasługom Jakuba Wujka materiały w SG zawierają także łączące się z tematyką pierwszego polskiego przekładu Pisma św. refleksje o. A. Jankowskiego o zasadach, doświadczeniach i perspektywach współczesnych przekładów Biblii oraz H. Lubczyka z Erfurtu o przekładach Pisma św. dla potrzeb liturgicznych. Wyniki swoich aktualnych prac przedstawił na zjeździe księża profesorowie C. Jakubiec, J. Stępień i S. Lach, przy czym referaty dwóch pierwszych profesorów zostały już wcześniej wydrukowane w RBL 26:1973, a wykład ks. Łacha o stanowisku współczesnej szkoły skandynawskiej w egzegezie Psalmów został w całości opublikowany w SG.

Oceny naukowej strony Kongresu, jak i niezapomnianego klimatu, w jakim się odbywał, dokonano już wcześniej. Na tym miejscu wyrazić trzeba specjalne uznanie za opublikowanie materiałów kolejnego spotkania bibliistów polskich. Warto w związku z tym przypomnieć wszystkie dotychczasowe publikacje materiałów ostatnich polskich kongresów biblijnych: Warszawa 1970 — *Współczesna bibliistyka polska 1945-1970*. Red. J. Łach, M. Wolniewicz. Warszawa 1972; Lublin 1971 (w łączności z Kongresem Teologów Polskich) — *Teologia a antropologia. Materiały Kongresu Teologów Polskich*. Red. M. Jaworski, A. Kubiś. Kraków 1972; Kraków w 1972 — *Materiały Kongresu Biblijnego w Krakowie 6-8 czerwca 1972 r.* Red. S. Grzybek, J. Chmiel. Kraków 1974; *Gniezno-Wągrowiec* — SG 1:1975 s. 303-385; Wrocław 1974 — *XII Kongres Bibliistów Polskich Wrocław 1974. Wybór materiałów*. Red. J. Szłaga. RBL 28:1975 s. 145-243; Olsztyn 1975 — „*Studia Warmińskie*” 12:1975 (red. W. Ziemia).

Za opublikowanie materiałów XI Kongresu wyrazy specjalnego uznania należą się ks. prałatowi F. Kłonieckiemu, zaśluzonemu dla rozwoju studium Pisma św. w Seminarium gnieźnieńskim (wymowne jest choćby zestawienie w SG s. 301-302 tematów wygłoszonych tam wykładów inauguracyjnych; na przestrzeni 18 lat aż cztery razy wykład inauguracyjny powierzano ks. prof. Kłonieckiemu). Ks. Kłoniecki Kongres przygotował, czuwał nad jego bardzo sprawnym przebiegiem, przygotował do druku dokumentację naukową i zamieścił francuskie streszczenia ważniejszych referatów.

Ks. Jan Szłaga

Ks. Feliks Grylewicz. *Słowo ciałem się stało.*

Pochodzenie Jezusa Chrystusa w Nowym Testamencie.

Lublin 1976 ss. 144. Tow. Naukowe KUL.

Znany ze swych licznych publikacji ks. dr F. Grylewicz, profesor egzegezy NT w KUL, prezentuje nową książkę pt. *Słowo Ciałem się stało*. Sam tytuł nie odpowiada adekwatnie treści. Podtytuł: *Pochodzenie Jezusa Chrystusa w Nowym Testamencie* precyzuje bliżej myśl Autora. Dopiero spis treści pozwala się zorientować, jaki jest właściwy cel publikacji.

Tytuły rozdziałów: Wypowiedzi Jezusa, Syn Dawida i Syn Boży, „Duch Święty zstąpi na Ciebie...”, „Preegzystencja i wcielenie”, „A Słowo Ciałem się stało” oraz Problem pochodzenia Jezusa wskazują, że Autorowi chodzi o omówienie całego spłotu tych zagadnień, jakie stało się przed wyznawcami pierwszych gmin boskie i ludzkie pochodzenie Jezu-